

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

X. Quid Othlonus de discessu sanctorum VWillibaldi & VVunibaldi
prodiderit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

Luxouienſem adminiſtrauit, fuiſſe Anglum. Plura errata, & quidem longè plura occurrunt in illa hiſtoria Svibertina, Marcellini ſpecioſo nomine velata: quæ diligenter enotauit, & ad me miſit R. P. Stephanus Vitus Societatis noſtræ Theologus. Sed hæc, quæ attulimus, ſufficiunt, opinor, ad detrahendam fidem iis, quæ de Willibaldo & Wunibaldo commemorat. Si enim errat in mittente, vt reuera errat; ſi errat in loco, vnde miſſio prodijt, vt reuera errat: ſi errat in perſonis miſſis, vt in duobus Ewaldis, & in Leuino ſeu Lebuino, cauſæ nihil video, cur circa Willibaldum & Wunibaldum veridicus exiſtimari debeat, præſertim repugnantibus cunctis antiquis monumentis, & vniuerſa Eccleſiæ Eſtettentiſis à maioribus per longam ſeculorum ſeriem accepta traditione. Nunc ad alia gradum faciamus.

CAPVT X.

*Quid Othlonus de diſceſſu S. Willibaldi
& Wunibaldi prodiderit.*

Othlonus, qui reſgeſtas S. Bonifacij literis ad poſteritatem tranſmiſit, longè aliter de diſceſſu S. Willibaldi & S. Wunibaldi ex Anglia ſcribit, nimirum à S. Bonifacio in Germanicam meſſem euocatos fuiſſe, vt ſubſidio accurrerent laboranti in vinea Domini, nec tantis laboribus ſufficienti. Accipe verba Othloni. *Prædicans & baptizans ſanctus præſul Bonifacius in Thuringorum & Heſſorum regionibus, perſpexit meſſem quidem eſſe multam ibi, ſed operarios paucos ad copioſam multitudinem credentium inſtruendam. Vnde in provinciam patriam quæ ſuam mittens, exinde tam ſæmi-*

*Othl. cap. 30.
lib. 1.*

d nas,

nam quam viros religiosos, scientiâque varia imbutos, plures
venire fecit, suiq; laboris onus inter eos diuisit. Inter quos e-
rant precipui quidam viri, Burchardus & Lullus, Willibald,
& Willibald frater eius, Witta & Gregorius; femina verò
religiosa, mater eorum fertilis, S. Lulli, nomine Chunibilt, & fi-
lia eius Berathgit, Chunitrud, & Tecla, Lioba & Walpurgis,
& soror Willibaldi & Willibaldi. Sed Chunibilt, & filia
eius Berathgit, valde erudita in liberali scientia, in Thuringo-
rum regione constituebantur Magistra, Chunitrud in Ba-
goariam destinata est, ut verbi divini semina ibidem sparge-
ret, Tecla verò iuxta fluvium * Moim in locis * Kibbingen &
Ochsnofurt nuncupatis, collocavit. Liobam quoque ad * Bi-
seofesehim, ut illic multitudine virginum congregatâ præf-
set, constituit.

Hæc Othlonus quæ dū Surtius vult Latiniore red-
dere, peruertit. Et Baronio quoque impolitis, ad an-
num Domini DCC. XXV. Sic enim ille: In his præci-
pui fuere Burchardus, Lullus, Williboldus, Willibaldus, &
eius frater Witta, & Gregorius. Paulo post, Walpurgis so-
ror Willibaldi & Willibaldi. Sed his omissis, prædictam
illam auxiliariam copiarum ex Anglia euocationem
& submissionem reuocat Baronius ad annum Salua-
toris DCC. XXV. Gregorio II. Pontifice Romanam
cathedram administrante. Quo fit, ut si Othlono fi-
dem habemus, hæc ex Anglia abitis, triginta quinque
annis posterior fuerit, quam illa, de qua Beda & Mar-
cellinus. Mirum, S. Willibaldum in vita S. Bonifacij
hæc de re nullum verbum fecisse, nec utrū, nec quan-
do ipse cum sociis à S. Bonifacio accersitus fuerit, in-
dicasse.

Hæc tamen, quæ Othlonus narrat, non satis con-
ueniunt cum Hodceporico S. Willibaldi, quod ipso
S. Wil-

* Menn.
* Bisingen.
* Bischoff-
heim.

†
In antiquis monumentis uarie appellatur Witta, nempe Witto,
Witarus, Wizo, Latine Albinus, seu Albinus; nam quod nobis
est Weiß, seu Weiss, hoc Anglis est Witt, album, quem Scotum
hoc est, Hibernum fuisse aiunt, nec abruit Othlonus; quia licet
à S. Bonifacio ex Anglia euocatus fuerit id tamen non obstat,
quia eo tempore multi Hiberni in Anglia, & multi Angli in Hi-
bernia degebant, ut ex Beda & aliunde constat.
Gregorius cuius idem Othlonus mentionem facit, longe iustus
est ab illo, de quo Ludgerus in commentario rerum gestarum S. Bo-
nifacij & ipsius etiam Gregorij, hunc enim de nobili Franco-
rum stirpe progenitum esse, prima statim nominati Com-
mentarij uerba ostendunt.

S. Willibaldo dictante, sanctimonialis quædam licentis consignauit: nec cum vitis S. Wunibaldi & S. Walpurgæ: nec cum Philippi nostri commentario, omnes enim consono testimonio tradunt, patrem Willibaldi, & Wunibaldi, precibus & cohortationibus filiorum, præsertim Willibaldi, permotum & incitatum, peregrinationem iniisse; & postea Lucæ in Hetruria defunctum esse, filiis, ubi iusta parenti persoluerant, Romam properantibus, quo etiam feliciter peruenerint; tametsi uterque ob coelum Romanum, peregrinis infestum, in grauem morbum inciderit; Willibaldum autem ubi conualuit, Hierosolymam abiisse, Wunibaldo ob vires nondum reparatas Romæ remanente. Hæc in Hodœporico & in S. Wunibaldi vita legimus, quibus merito assentimur, cum illud viuentis S. Willibaldo, hæc verò, statim à morte S. Wunibaldi conscripta fuerint, ut videre est Tomo IV. Antiquæ Lectionis D. Canisij: Othlonus autem multis annis Bonifacio & Willibaldo posterior vixerit: Si Othlonus idem est cum illo Fuldensi Monacho, qui vitam S. Pyrminij scripsit, quæ nuper cum aliis præclaris monumentis in lucem venit studio R. P. Christophori Bronneri nostri.

Illud mirabile mihi videtur, cum in Hodœporico, & in Willibaldina vita mentio patris non semel fiat, ne semel quidem nomen eius exprimi. Sed parum id refert; quia ex aliis non dubiis monumentis Richardo ei nomen fuisse, intelligimus, ut iam supra diximus.

Nec veritati congruit, quod à nonnullis scribitur, S. Walpurgem simul cum Richardo patre, & duobus fratribus in Italiam ad limina sanctorum Apostolorum

conuincit

d 2

rum

rum profectam. Reclamat Hodœporicum Willibal-
dinum, & vita Wunibaldina, quæ euocatam ex An-
glia tradunt, post excessum matris, (cuius nomen sub-
ticeretur. Wunnæ tamen seu Bonnæ matri nomen fuisse,
se, aliunde discimus, & iam supra indicauimus) cum
passim in Germania sanctimonialium Monasteria
excitaretur, quibus præficiendæ erant virgines Deum
timentes, & religiosæ disciplinæ amantes: neq; enim
sola venit ex Britannia, sed aliis virginibus comitata,
de quibus paulò antè Othlonus; inter quas comites
postrema non erat *Lioba* seu *Lieba*, hoc est, *Agape* seu
Charitas. Quomodo etiam S. Bonifacius S. Wunibal-
dum & S. Willibaldum socios & adiutores sibi adsci-
uerit, Hodœporicon longè aliter docet, nempe im-
petratos à summo Pontifice precibus S. Bonifacij, pri-
mum quidem S. Wunibaldum, postea etiam S. Willi-
baldum, & illum recta cum S. Bonifacio in Germa-
niam abiisse, hunc verò post subsecutum esse.

Ceterum cur S. Bonifacius foeminas ex Anglia
in Germaniam euocarit, causam hanc reddit Illustris-
simus Baronius Tomo IX. anno DCC. XXV. N. XI.
*Quòd sciret exemplo Apostolorum, non inutiles esse ad opus,
sanctas quoque mulieres, quibus uteretur, velut Diaconissas,
quas præficeret Monasteriis. Et per quas facilius gentiles fe-
mina mutua consuetudine allicerentur ad fidem, probatas
sanctitate mulieres a quæ ex Anglia esse petendas, utile du-
xit.* Hæc Baronius. Vocauit ergo S. Bonifacius mu-
lieres istas ex Anglia, ut priuatæ potissimum femina-
rum institutioni & conuersioni vacarent, utque vir-
ginum collegia passim tunc institui solita, tanquam
præsides, gubernarent, inque vita religiosa iam in
Anglia exercitate, minus exercitatis in Germania vir-
ginibus

ginibus, religiosa vitæ normam præscriberent: nullo autem modo accersitæ sunt, vt, virorum instar, publicè concionarentur, verbumque Dei annunciarent. Quo fine à S. Bonifacio vocatas esse, impudenter scribit Cyriacus Spangenberg, Lutheranus præco, in gestis S. Bonifacij; vbi adhuc inuerecundius addit; hanc fuisse causam dissensionis inter Adelbertum Gallum, & Clementem Scotum, hos enim noluisse ferre, vt VValpurga, & cetera femina Anglicana predicarent, permissu Bonifacij. Quod inanissimum figmentum esse, liquet ex Romana Synodo sub Zacharia Pontifice, quam Othlonus libro suo secundo de vita S. Bonifacij inseruit, vbi nominatim & sigillatim omnes errores tam Adelberti, quàm Clementis enumerantur, propter quos pax nulla S. Bonifacio cum Adelberto & Clemente intercedere poterat.

Quamuis porrò Illyricus in Catalogo Testium & Balæus in Centuriis Britannicis, maximè verò Centuriâ decimâ quartâ, nihil non conuiciorum in S. Bonifacium iaciant, frontem tamen adeo non perfricuerant, vt dicerent, eam, quam Spangenberg tradit, fuisse causam dissidij; & vt hoc obiter quoque moueamus, Balæus non contentus duobus aduersariis Bonifacij, Adelberto & Clemente, tertium addit, nempe Samsonem Scotum Presbyterum, quem miris laudibus effert, non amore veritatis, sed odio sancti Bonifacij: tamen de isto Samsonem apud Othlonum in Synodo Romana nulla mentio exstat. Sed vnde vnde eum Balæus deprompsit, eiusdem corij cum Clemente Scoto fuit, vt satis apparet ex illis ipsis, quæ Balæus de illo narrat: licet, quem narrationis suæ fundum habeat, num antiquum aliquod monumentum, an suum cerebrum, studiosè subiceat.

d 3

Verum

Poterat tamen Balæus pro suo Samsonem producere epistolam Zacharia Pontificis, quæ est inter editas CXL. ubi Samsonis laudes hunc in modum celebrantur. Scripsit reuerenda fraternitas tua reperisse quendam presbyterum genere Scotum, nomine Sampson, errantem a via veritatis, dicentem & affirmantem, sine mystica inuocatio, ne autem sacro regenerationis posse fieri Catholicum Christianum, per Episcopalis manus impositionem. Hic autem qui dicit uacuum esse spiritu Sancto, & alienus à gratia Christi, atque à consortio sacerdotali abijciendus de. Huic requisitum uirum talia predicantem ab Ecclesia sancta non condempnatam expelle. Hæc Samsonis præconia longe aliter timuit, quam quæ eidem Balæo pangit, qui ex epistola inter Bonifacianas 139, poterat eiusdem classis et sortis aduersarium Bonifacij adijcere, nempe Godschalcum, seu, ut habent edita exemplaria Godalsacum: de Godschalco tamen nihil speciatiim actum est in Synodo Romana, quæ extat apud H. E. num. lib. 2. de vita S. Bonifacij cap. 5.

Verùm si Spangenberger decretis Lutheranis cōsentaneè agere cogitasset, debebat potius; id, quod S. Bonifacio affingit, eidem laudi dare; & reprehendere Adelbertum & Clementem, quòd Bonifacio rem minimè reprehendendam crimini vertissent. Quid enim Lutheranae doctrinae convenientius, quàm mulieres Sacramenta administrare posse, si alij ministri desint, cum omnes omnino Christiani aequaliter sint Sacerdotes? Si virtute huius Sacerdotij Sacramenta conficere & administrare queunt, cur non etiam publicè prædicare, & ex *ambone Prædicantis* ad circumstantem multitudinem declamare? Nec desunt muliebris huius leuitatis exempla, quæ prout se dabat occasio, sæpius alibi in meis opusculis recensui.

CAPVT XI.

Quid tãdem sentiendum sit de S. Willibaldi ex Anglia discessu, Romam aduentu, & in Germaniam ad S. Bonifacium reditu.

 Mnia plena sunt tenebris, partim ob inopiam veterum scriptorum, partim ob eorundem qui exstant, nō satis consonam concordiam: Vestigiata tamen Hæretici Willibaldini, superstitè adhuc S. Willibaldo, conscripti, sequentes, videmur veritatem aliquo modo assequi posse.

Dicimus igitur S. Willibaldum ex Anglia egressum anno Domini DCC. XIX. ætatis suæ anno XV. qui est Gregorij II. Papæ in pontificatu sextus, Romamq; venisse anno Domini DCC. XX. vel sequenti, co-